הדלקת נרות: 6:07
יציאת שבת: 7:12
רבינו תם: 7:48

מוקדש לע"נ מזכה הרבים ר' כמוס בן סבירסה זצ"ל ושישה בת אורידה

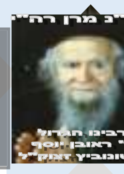

בעזה"י

פרשת נצבים

שואל ומשיב / הרב יהורם חדד שליט"א

נכתב לעורר לב המעיינים בלבד לא למעשה

שאלה: ראובן תבע את שמעון ואמר שחייב לו 1000 ₪ ושמעון אומר אני לא יודע אם הלוואת לי כסף כלל

תשובה: כתוב בסימן ע"ה סעיף י שהוא פטור אבל צריך להישבע שאינו יודע ואפילו אם בתחילה אומר שלא לויתי ממך כלל וכשרוצים להשביעו חוזר בו ואומר אני לא יודע אם הלוואת לי בכל זאת נשבע שאינו יודע ונפטר אבל צריך לצאת ידי שמים ולתת לו את הכסף שראובן ביקש . אם שמעון בא לראובן ומעצמו ללא תביעת ראובן אומר לו אני לא זוכר אם הלוואת לי הדין הוא שפטור גם לצאת ידי שמיים .וכותב השי"ך ס"ק ל והנתיבות על המקרה הקודם שאם אומר המלווה איני זוכר שהלוויתך אבל אני יודע שלא פרעת לי פטור גם לצאת ידי שמים ואם אומר לחבירו שאני חייב לך כסף וחבירו אומר לו אני יודע בוודאי שאינך חייב לי כלום הדין הוא שאף על פי שיודע שחייב לו פטור מלשלם לו את הכסף דאמרינן שמחל על חובו (שם סעיף י"א)וכתב הסמ"ע ס"ק לב שאפילו בא לצאת ידי שמים פטור. דעת הסמ"ע [ס"ק לא] שדווקא שאומר המלווה בלשון וודאי שאינך חייב לי אבל אם אומר לו סתם אתה לא חייב לי אם חוזר ותובעו חייב אבל דעת השי"ך והט"ז שאפילו לא אומר את המילה בוודאי אלא אומר אינך חייב לי אמרינן דמחל ואינו יכול לחזור בו ולומר נזכרתי שאתה חייב לי דאינו נאמן כיון דאמרינן שמחל לו על חובו ואינו יכול לתובעו שוב

לקבל קבלה ליום הדין לזכות את הרבים

אתם ניצבים כולכם

מובא בזהר הקדוש (ח"ב ל"ב) שהפסוק "אתם נצבים היום" הכוונה לראש השנה ,יום בו נצבים כולם לפני ה', וכפי שנאמר במשנה: בראש השנה כלן עוברין לפניו כבני מרון.. וזה שאומר הכתוב אתם נצבים היום כולכם ללא יוצא מן הכלל כולם עומדים לדין "לפני ה' א-לוקיכם ביום הדין כולם עוברים לפני הקב"ה כבני מרום והם וה רומז הפסוק אתם נצבים היום ...:כולכם.. רָאשֵׁיכֶם שִׁבְטֵיכֶם זִקְנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם כֹּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל: טַפְּכֶם נְשֵׁיכֶם וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּקֶרֶב מַחֲנֶיךָ מֵחֹטֵב עֵצֶיךָ עַד שֹׁאֵב מֵימֶיךָ:: כולם ללא יוצא מן הכלל כולל הגויים כפי שאנו אומרים בתפילת מוסף של ראש השנה "ועל המדינות בו יאמר איזו לחרב איזו לרעב איזו לשבע" הכל נגזר בראש השנה

לכן אנו צריכים להתחזק לקראת יום הדין ובפרט ראוי להתחזק באחדות והכתוב רומז מתי אתם ניצבים זקופים ועומדים ולא חוששים מהדין כש"כולכם" כשאתם כולם ביחד אין פירוד ,אזי אין חשש מיום הדין ,אחדות תהיה כשאדם מבטל את עצמו את רצונו אזי יש אחדות

וכן כל אחד במה שהוא יכול להתחזק לקבל קבלות שהוא יכול לעמוד בהם בקלות (יאמר לפני כן בלי נדר)

הרש"ש [כך שמעתי]כותב שכל מי שמקבל קבלה ליום הדין מובטח לו שייכתב לחיים יש קבלות שהמשקל שלהם בשמים הוא ענק ובעולם העשיה שלנו יכולים לקיימם בקלות בפרט בזיכוי הרבים אין דבר יותר גדול מאשר לזכות את הרבים

מרן הרב שטיינמן זצוק"ל כתב בכתב ידו כשביקש מאחת מהקופות הצדקה שיתפללו עליו בכותל ובמקומות הקדושים לזכות את הרבים, למרות זיכוי הרבים הענק של הרב ,הרב מרגיש צורך עוד לזכות את הרבים שאין לך דבר גדול מזה

זיכוי הרבים הוא בכל צורה אם זה לארגן שיעור ,אדם מסיע טרמפ יהודי, ישמיע דיסק שיזכה גם הוא וגם הטרמפיסט ולפעמים מלה ששמע יכולה לשנות אדם לגמרי ואם זיכה ה' יתברך להחזיר אדם בתשובה אשריו ואשרי חלקו אומר הזוהר אם היה אדם יודע את הזכות שלהחזיר אדם בתשובה היה רץ אחרי מצווה זו כמו שהוא רץ אחרי החיים כל מה שהחוזר בתשובה מקיים מצוות יש למחזיר שכר גדול על זה ועליו נאמר "מוציא יקר מזולל כפי תהיה" פירוש "המוציא יקר" הכוונה לנשמה שהיא יקרה מ "זולל" היינו הס"א מהטומאה שנקראת זולל יזכה ל"כפי תהיה" היינו מה יבקש יתקבל לרוב זכותו העצומה

כל קבלה היא טובה ומצוינת אבל עדיף שאדם יחשוב על קבלה שהיא קלה לביצוע ולמרות קלות עשייתה גורמת שכר עצום לאדם העושה אותה וזהו זיכוי הרבים בכל מה שאדם יכול.

בזיכוי הרבים יכול האדם לצבור זכויות מה שלא יוכל לצבור בעבודתו הפרטית בשום אופן, וכמו שכתב החובות הלבבות בענין זה ואלו דבריו (אהבת ה' פרק ו'): "וראוי לך אחי, לדעת, כי זכויות (אדם) המאמין, אפילו אם יהיה מגיע אל התכלית הרחוקה בתיקון נפשו לאלוקים יתברך (היינו שתיקן עצמו מאד בעבודת ה'), וגם אילו יהיה קרוב למלאכים במידותם (ואפילו הגיע קרוב למדרגת המלאכים בעבודת ה') הטובות ומנהגיהם המשובחים והשתדלותם בעבודת הבורא ואהבתם הזכה בו – (למרות מדרגתו הגבוהה) אינם בזכות מי שמורה בני אדם אל הדרך הטובה ומיישר הרשעים אל עבודת הבורא, שזכויותיו נכפלות בעבור זכויותם בכל הימים ובכל הזמנים" עכ"ל. היינו שהמזכה את הרבים ומכוונם לעבודת ה' זכויותיו גדולות יותר מאדם שאינו מזכה את הרבים למרות שהגיע קרוב למדרגת מלאך מכיון שזכיותיו תמיד נכפלות כל הזמן מכל מעשיהם של אלו שחיזקם בעבודת ה'

כתוב במשנה מסכת אבות פ"ה מ"י כל המזכה את הרבים, אין חטא בא על ידו".כתב שערי תשובה שער שלישי אות ע"ב כל כל אוצרות העולם הזה אינם שווים למצוות זיכוי הרבים." שעושה אדם לעצמו לבד אפילו שתהיה רבה למצוה שתמשך ממנה זכות לרבים אפילו שתהיה קטנה." מובא בספר "אור הישר" למהר"מ פאפירוש זצוק"ל "המזכה אחרים הוא עצמו מתעלה ומתקדש מאד."

פעם הגיעה לישיבת פוניבז' טלגרמה מחוץ לארץ, על בחור אחד שהוא חולה מאד, וביקשו מאלו שמכירים אותו, שיגשו להגאון הצדיק רבי יחזקאל לווינשטין זצ"ל, לבקש ממנו שיתפלל עליו. בחור אחד ניגש לרבי יחזקאל וביקש שיתפלל עליו. שאל אותו הצדיק: האם יש לו לאותו חולה איזה שייכות עם זכות הרבים, אם הוא עוסק בענין רבים, אפילו שיהיה איזה גבאות בבית הכנסת- וחזר על זה כמה פעמים ואמר, תזכור, כי ענין זה חשוב ביותר ומאד נוגע לחולה... (עטרת אבות)

כוחה של דרשות לאנשים בודדים

הגאון ר' שמחה זיסל ברוידא זצ"ל, ראש ישיבת חברון, **סיפר מעשה מדהים** שאירע עימו, המלמדנו על מעלתו של אדם הטורח לקרב ולחזק לבבות לה' ומהי מעלת זיכוי הרבים, ועד כמה אין אנו מודעים למעשה אחד קטן, שיש בו כדי לשנות עתיד שלם. ומעשה שהיה כך היה: "לילה אחד, כאשר עליתי לישון על מיטת יצועי", סיפר הרב ברוידא זצ"ל, "זכיתי לגילוי גדול ומיוחד בחלום הלילה. לפתע לפתע, בחלומי, אני רואה את המשגיח הרוחני שלי מהישיבה בה למדתי בילדותי. הוא היה נראה כמלאך אלוקים. פניו היו מאירות, וכל גופו היה מוקף בהארה מיוחדת ומוארת". "המשגיח פנה אלי ואמר לי "דע לך, שכאשר נפטרתי והגעתי לעולם האמת, פתחו בעיני את שערי 'גן עדן' והראו לי מחזה מיוחד. היו שם בתים רבים וגדולים שהיו זוהרים ומאירים באור מיוחד במינו שלא נראה כמוהו. מיד פנו אלי ואמרו לי:"דע לך, שכל הבתים המוארים שאתה רואה, הם הבתים שבזכותך התחזקו, ועתיד אתה לקבל שכר רב על כל בית ומשפחה בעבורם!". "מיד כשראיתי זאת", המשיך המשגיח וסיפר, "הייתי משתומם כולי:הלזה יקרא עולם האמת?וכי מגיע לי שכר כה רב? הרי בימי חיי מסרתי רק כמה דרשות בודדות אשר אליהן הגיעו בקושי מספר אנשים בודדים, וכיצד יתכן, שזכיתי לבנות בתים כה רבים בישראל?". אומנם נכון, שהייתי נוהג ללכת מעיירה לעיירה ברחבי פולין לעורר את הלבבות לתשובה, אך מפאת שבאותו זמן שלטה ההשכלה הארורה, אשר משכה את כל בני הנוער, בקושי הגיעו לדרשותיי כמה אנשים בודדים, וכיצד ייתכן שמראים לי כעת שקירבתי עשרות ומאות בתים ומשפחות?'. מיד כשחשבתי כך, פנה אלי אותו קול ושאל:"דע לך, שכל השכר הזה מגיע לך ביושר!". כשביקשתי להבין כיצד נענה לי הקול ואמר:"וכי זוכר אתה, שנדדת ברחבי פולין ואף הגעת עד לעיר וילנא?". "אכן, אני זוכר", השבתי. "והאם זוכר אתה את הדרשה החוצבת שנשאת בוילנא על החינוך הקלוקל ועל החובה לדאוג לדור העתיד?", נשאלתי. 'אכן אני זוכר, ואף זוכרני שהשתתפו בה מספר מצומצם של אנשים', השבתי. "אם כך, דע לך", המשיך אותו קול ואמר:"שבשעה שדרשת על החינוך ודאגה לדור הבא, אומנם בקושי השתתפו אנשים, אך בעזרת נשים ישבה לה אישה אחת, אשר הקשיבה לכל מילה שלך. דע לך, שהמילים, שאמרת פילחו את ליבה והציתו בקרבה אש קודש. מיד החליטה אותה אישה, שמיום זה ואילך, היא עוזבת את מלאכת התפירה שבה עבדה עד היום, ומרגע זה, היא מקדישה את חייה לחינוך בנות ישראל בקדושה ובטהרה!". "היא יצאה מהדרשה נלהבת כולה ומיד החלה במלאכה ופתחה סמינר 'בית יעקב', אשר התאספו אליו עשרות ומאות בנות, שהתחנכו על אדני התורה וזכו לאחר מספר שנים להתחתן עם בני תורה ולהקים בתים לתפארת שמהם יצאו תלמידי חכמים גדולים בכל העולם". "היודע אתה מיהי אותה אישה, שהתחזקה מהדרשה שלי ועשתה כל זאת?", שאל אותי המשגיח הרוחני."אישה זו היא שרה שנירר ע"ה, מקימת סמינרים 'בית יעקב' אשר הצילה בנות רבות מהחינוך הקלוקל. וכעת הראו לי בשמיים ואמרו לי:דע לך, שכל הבנות שהתחזקו מאז ועד היו, ומאות ואלפי הבתים של תורה שנבנים עד היום כולם שייכים לך, והכל בזכות אותה דרשה שמסרת בבית הכנסת הקטן שבוילנא בה נכחו כמה יהודים בודדים!".

מילי דבדיחותא: אדם ניגש לבוס שלו ואומר- "אני עובד אצלך כבר הרבה שנים באותה משכורת, אם אתה רוצה להעלות לי את השכר, בסדר, אם לא, כל החברות הכי גדולות במשק רודפות אחריי". בעל הבית די נבהל... ואומר לו- "בסדר, אתה באמת עובד המון שנים, אני מוכן להעלות לך את השכר. אבל רק תגיד לי, אילו חברות גדולות רודפות אחריך כל כך"? עונה לו העובד- "חברת חשמל... מקורות, העיריה... כל אלה".

רבה לפני שלימד לחכמים אמר מילתא דבדיחותא ובדחי רבנן לסוף ישב באימה ופתח בסוגיא [שבת ל:]

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב משה אהרון דוד ושלמה הוא יברך וישמור וינצור ויעזור וירומם ויצלח את התורמים היקרים ובני ביתם :, ושיזכו לשנה טובה ומבורכת :רפי זגדון דוד ושרה חניה צבן יגאל וציפורה ,יצחק ויוכבד חדד, גד חדד , ישראל וקרין חניה, ציפורה חדד ובני ביתה, חי ואביבה חדד, זבולון וברברה חדד, עמי ושושנה כהן .אשר חדד, עמוס רזיאל ואוריה חדד ,כהן מרים ושמעון, מיכאל ואליס חדד , יהונתן ושילת חדד , יוסף ומינה חדד , בת שבע חדד , שמואל ונורית חדד, אברהם וסיגלית מסס, רפי ואביבה זגדון, דוד ואילנה ביתן ,תהילה חניה שרה ודוד חניה ,כהן רחמים,, כהן עוזיאל ,הרב אסף נתן, יוסף ומינה חדד אשר חדד יצחק ויוכבד חדד יגאל יעל ויגאל מזל ויוסי עסיס וציפורה צבאן ולרפואה שלמה: יוסף בן טיטה, טיטה בת אורדה, נדב שתורמים לכוללי קול כמוס[כולל ערב, כולל יום ,כולל ליל שישי ,כוללי בין הזמנים,-חודשים: אב ,פסח ,סוכות ,ועוד ועוד] ולעלון השבועי מלך מלכי המלכים ברחמיו ישמרם ויחיים מכל צרה ונזק יצילם יגביה כוכב מערכתם ובכל אשר יפנו ישכילו וכל אשר יעשו יצליחו ויבטל הא-ל מעליהם כל גזירות קשות ורעות ויגזור עליהם הא-ל גזירות טובות וברכות מרובות וזכות התורה תגן בעדם וימלא כל משאלות ליבם לטובה, לחיים טובים ומוצלחים ויסיר כל מחלה וכל דבר רע ונהיה תמיד שמחים ומאושרים אכי"ר. לע"נ: יורם בן זילו, רחל בת מזלה ,אליהו בין מבירכה, לקבלת העלון במייל

הלכה שבית דין וחכמי ישראל פוסקים למטה פוסקים למעלה

לא בשמים היא

כח ההכרעה ניתן לחכמי ישראל וגם אם בשמים פסקו אחרת מה שקובע זה מה שפסקו חכמי ישראל פה בעולם הזה.

כתוב במסכת ברכות (דף ה.) אמר רבי זירא בא וראה שלא כמידת הקב"ה מדת בשר ודם מדת בשר ודם אדם מוכר חפץ לחברו מוכר עצב ולוקח (הקונה) שמח (שקנה חפץ בזול) אבל הקב"ה אינו כן נתן להם תורה לישראל ושמח שנא' כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזובו.

הרב עובדיה זצוק"ל שאל מה הדמיון לגבי מוכר חפץ הרי כיון שנמכר החפץ יותר אינו ברשותו משאין- כן הקב"ה התורה עדין איתו אע"פ שנתנה לעם ישראל

התשובה היא שהמכירה היא שבזמן שיש ספיקות לגבי דיני התורה וצריך להכריע כח ההכרעה ניתן לחכמי ישראל לבית דין של מטה ולא לבית דין של מעלה וזוהי המכירה ואע"פ כן הקב"ה שמח.

ר' יעקב ממרויש אחד מבעלי התוס' שחיבר שו"ת מן השמים שאל שאלות ואף על פי שענו לו מן השמים אנו לא משנים מנהגנו כגון הוא שאל האם הלכה כהרי"ף שאמר שמברכים רק ברכה אחת לתפילין של יד וראש או דצריך שתי ברכות כר"ת וענו לו "את בריתי אקים את יצחק" היינו כר' יצחק אלפסי שמברכים רק ברכה אחת לתפילין ואע"פ כן אין האשכנזים משנים את מנהגם משום כך

וכן ענו לו משמים שצריך לברך על ההלל בראש חודש דלא כמנהג הספרדים ולא כדעת מר"ן ואע"פ כן הנוהגים כמרן הב"י לא שינו משום כך לברך על ההלל והיינו משום דלא בשמים היא

וכן המעשה במסכת בבא מציעא (דף נט:) לגבי תנור של עכנאי - תנור שעשוי חוליות חוליות ובין החוליות שמים חול ואחר כך שמים טיט סביבות כל הטנור האם מקבל טומאה ,דעת חכמים שמקבל טומאה ורבי אליעזר טיהר שסובר שכיון שהוא חוליות חוליות לא הוי כלי אלא ככלי שבור וטהור ופסקו חכמים לבסוף שהתנור טמא שלא כדעת רבי אליעזר אומרת שם הגמרא באותו היום השיב רבי אליעזר כל תשובות שבעולם (להוכיח שהוא צודק) ולא קיבלו ממנו אמר להם אם הלכה כמותי (עץ) חרוב זה יוכיח נעקר חרוב ממקומו מאה אמה ויש אומרים ארבע מאות אמה אמרו לו אין מביאין ראיה מן החרוב חזר ואמר להם אם הלכה כמותי אמת המים (נחל) יוכיחו חזרו אמת המים לאחוריהם אמרו לו אין מביאין ראיה מאמת המים חזר ואמר להם אם הלכה כמותי כותלי בית המדרש יוכיחו הטו כותלי בית המדרש ליפול גער בהם רבי יהושע אמר להם אם תלמידי חכמים מנצחים זה את זה בהלכה אתם מה טיבכם (מה לכם להתערב בוויכוח) לא נפלו מפני כבודו של רבי יהושע ולא זקפו מפני כבודו של ר"א ועדיין מטין (מוטים) ועומדין חזר ואמר להם אם הלכה כמותי מן השמים יוכיחו יצאת בת קול ואמרה מה לכם אצל ר"א שהלכה כמותו בכל מקום עמד רבי יהושע על רגליו ואמר לא בשמים היא. מאי (מה הפירוש) לא בשמים היא אמר רבי ירמיה שכבר נתנה תורה מהר סיני אין אנו משגיחין בבת קול שכבר כתבת בהר סיני בתורה אחרי רבים להטות אשכחיה (מצאו) רבי נתן לאליהו א"ל מה עשה הקב"ה באותו הזמן א"ל מחייך ואמר נצחוני בני נצחוני בני ע"כ היינו אף על פי שבת קול משמים אמרה הלכה כרבי אלעזר מכל מקום עמד רבי יהושע ואמר לא בשמים היא אלא אנו קובעים את ההלכה מכאן רואים את הכח העצום שניתן לחכמי ישראל לקבוע הלכה אפילו נגד מה שאמרו בשמים

וכן המעשה במסכת ב"מ דף פו. שרבה בר נחמני הכריע בין הקב"ה לפמלה של מעלה

ישנה הלכה בצרעת-בהרת שאם היא קודמת לשער לבן האדם טמא ואם השער לבן קדם האדם טהור והייתה מחלוקת במתיבתא שבשמים, מה הדין כשיש ספק אם שער לבן קודם לבהרת או שהבהרת קדמה לשער לבן הקב"ה אומר טהור וכול מתיבתא שבשמים אומרים טמא ואמרו מי יכריע ,רבה בר נחמני שאמר רבה בר נחמני יחיד אני בנגעים יחיד אני באהלות לפני שנפטר מן העולם אמר שההלכה היא כשיש ספק הדין הוא שהוא טהור כפי הקב"ה אמר ,שכח ההכרעה ניתן למטה ולא בשמים היא ולכן אם רב פוסק פסק הלכה לא צריך לחשוש שמא טעה כיוון שלא בשמים היא ומה שפוסק פה פוסקים בשמים

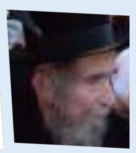

וכן מחלוקת ר"א וחכמים לגבי מכשירי מילה בשבת לרבי אלעזר מותר מכשירי מילה כגון אם לא הכין סכין למילה לרבי אלעזר מותר להכין סכין בשבת ולחכמים אסור, ובלוד פסקו ברבי אלעזר שהוא המרא דאתרא אף על פי שלחכמים הוי חילול שבת ולא חששו אולי טעו בפסק הם מחללים שבת לחכמים ולא עוד שגזרו הרומאים שלא ימולו את בניהם ורק בעיר לוד אמרו שמותר וכולם הביאו את תינוקיהם ללוד מכך שהתירו דווקא בלוד משמע שבשמים קבלו את הפסק של רבי אלעזר

מעשה באדם ששבר את מפרקתו והרופאים לא נתנו לו סיכוי הלך לאדמו"ר מזוהי"ל שיברך אותו האדמו"ר אמר לו תמתין ולאחר שעה וחצי אמר לו עיינתי בסוגיא שלך בהלכות טריפות ואין אתה טריפה וכך הבריא שכיון שפסק שהוא יכול להתרפאות גם בשמים קבלו את הפסק שלו ונתנו ליהודי זה חיים

וכן מסופר על אדם שהיה לו בעיה בריאותית אמר לו הרב שפה בחוץ לארץ אנו פוסקים כמו הרמ"א, והרמ"א סובר שבמקרה שלך הוי טריפה ולכן לא תחיה תלך לארץ ישראל שהוא מקומו של מרן הבית יוסף והוא פסק שהדין במקרה הוא לא טריפה וכך תזכה לאריכות ימים וכך עשה וזכה לאריכות ימים

וכן המעשה עם רבי מאיר בעל הנס שכיון שלמד תורה מאלישע בן אבויה שיצא לתרבות רעה כשהקב"ה הזכיר דבר הלכה משמו לא הזכיר את רבי מאיר בשמו אלא בשם אחרים ,שאל אחד מאמוראים את אליהו מדוע הקב"ה לא מזכיר את שמו של רבי מאיר ורק קורא לו אחרים הרי רבי מאיר התייחס לאלישע בן אבויה כמו רימון תוכו אכל ואת קליפתו זרק דהיינו שלא למד ממעשיו כלום והקב"ה קיבל את דבריו ואמר לו אליהו שמכוח דבריך הקב"ה מזכיר את שמו של רבי מאיר ולא קורא לו יותר אחרים.

כתב ספר החינוך מצווה תצו. וזה לשונו שלא לסור מדבריהם.... ומפני עניינים אלה, נמסרה כוונת התורה אל חכמי ישראל, ונצטוו גם כן שיהיו לעולם הכת מועטת מן החכמים כפופה לכת המרובים מן השרש הזה, וכמו שכתבתי שם במצות להטות אחרי רבים.

ועל דרך ענין זה שעוררתיך, בני, עליו אפרש לך אגדה אחת שהיא בבבא מציעא בסוף פרק הזהב (נט, ב) גבי ההוא מעשה דרבי אליעזר הגדול בתנורו של עכנאי, המתמהת כל שומעה. אמרו שם אשכחה רבי נתן לאליהו וכו' אמר לה מאי עביד קודשא בריך הוא בההיא שעתא ? אמר לה חייך ואמר נצחוני בני, כלומר שהיה הקדוש ברוך הוא שמח על שהיו בניו הולכים בדרך התורה ובמצותה להטות אחרי רבים, ומה שאמר נצחוני בני חלילה להיות ניצחון לפניו ברוך הוא, אבל פרוש הדבר הוא על ענין זה, שבמחלקת הזה שהיתה לרבי אליעזר עם חבריו האמת היתה כרבי אליעזר וכדברי הבת קול שהכריעה כמותו, ואף על פי שהיה האמת אתו בזה, ביתרון פלפולו על חבריו לא ירדו לסוף דעתו, ולא רצו להודות לדבריו אפילו אחר בת קול, והביאו ראיה מן הדין הקבוע בתורה שציותנו ללכת אחרי הרבים לעולם, בין יאמרו אמת או אפילו טועים, ועל זה השיב הבורא ברוך הוא נצחוני בני, כלומר, אחר שהם נוטים מדרך האמת, שרבי אליעזר הוא היה מכוון בזה את האמת, והם באים עליו מכח מצות התורה שצוותים לשמע אל הרב לעולם, אם כן על כל פנים יש להודות להם בפעם הזאת כדבריהם שתהיה האמת נעדרת, והרי זה כאלו בעל האמת נצוח. עכ"ל

כתב קצות החושן בהקדמתו... אך לא נתנה התורה למלאכי השרת ואל האדם נתנה אשר לו שכל האנושי ונתן לנו הקדוש ברוך הוא התורה ברוב רחמיו וחסדיו כפי הכרעת שכל האנושי גם כי אינו אמת בערך השכלים הנבדלים. **וכבר האריך הר"ן בדרשותיו דרוש** שביעי במה שאמרו פרק השוכר את הפועלים רבה הוי יתיב וקא גריס שמע דקא מפלגי במתיבתא דרקיעא אם בהרת קדמה לשער לבן טמא ואם שער לבן לבהרת טהור ספק הקדוש ברוך הוא אומר טהור ומתיבתא דרקיעא אמרי טמא אמרי מאן נוכח רבה בר נחמני דהוא יחיד באהלות. וע"ש **שהקשה אחר שהשיגו מהשי"ת שהיה מטהר איך טמאו הם עד שהוצרכו להכרעתו של רבה בר נחמני** וע"ש שכתב בישוב שאלה זו וז"ל, כי אם היותם שספק טהור על דרך האמת היו אומרים טמא שאחר שהכרעת התורה נמסרה להם בחייהם ושכלם היה מחייב לטמא היה מן הראוי שיהיה טמא אף על פי שהוא בהיפך האמת שכן חייב שכל האנושי והשאר אף על פי שהוא אמת אין ראוי לעשות מעשה כן בדרכי התורה כמו שלא טהרו בעלי מחלוקתו של ר' אליעזר אף על פי שנתנה עליהם בת קול מן השמים שהלכה כמותו ולא נסתפק להם שהענין מאת השי"ת ואעפ"כ לא בשמים הוא ולפיכך אמרו מאן נוכח רבה בר נחמני ולא באתה אליו ההכרעה מן האמת כי לא נסתפקו בזה כמו שכתבנו אלא שהכריע ששכל האדם מחייב וכו' ומה שהיו הם מטמאים לא היה רק מקוצר שכלם בערך השכל האנושי או מהתרשלם בלימוד התורה בחייהם ע"ש:

מכל הלין נלמד שכאדם שואל רב יהיה אל יחשוש כיון שמה שפסק הרב כך פוסקים בשמים

שבת שלום ומבורך שנה טובה ומבורכת כתיבה וחתימה טובה!!!

העלון מוקדש לרפי זגדון וכל משפחתו ושהקב"ה ימלא את כל משאלות ליבו ולטובה ושיקויים בנו הפסוק וכל אשר יעשה יצליח

העלון מוקדש להצלחת עמי כהן ורעיתו וכל משפחתו ויהי רצון שיקויים בהם הפסוק וכל אשר יעשה יצליח וימלא ה' כל משאלותיך

העלון מוקדש לשרה ודוד חניה וכל משפחתם ושהקב"ה ימלא את כל משאלות ליבו ולטובה ושיקויים בנו הפסוק וכל אשר יעשה יצליח

העלון מוקדש להצלחת זבולון חדד ורעיתו וכל משפחתו ויהי רצון שיקויים בהם הפסוק וכל אשר יעשה יצליח

העלון מוקדש דניאל והדס פארנג'י וכל משפחתם ושהקב"ה ימלא את כל משאלות ליבם ולטובה ושיקויים בנו הפסוק וכל אשר יעשה יצליח וכן הפסוק והריקותי לכם ברכה עד בלי די ופרנסה בשפע גדול

העלון מוקדש להצלחת עמי ושושנה כהן וכל משפחתו ויהי רצון שיקויים בהם הפסוק וכל אשר יעשה יצליח

העלון מוקדש להצלחת שמואל בן רבקה ורעיתו וכל משפחתו ויהי רצון שיקויים בהם הפסוק וכל אשר יעשה יצליח

העלון מוקדש להצלחת כהן שמעון ומרים וכל משפחתו ויהי רצון שיקויים בהם הפסוק וכל אשר יעשה יצליח

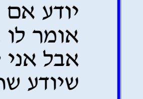

בו איש חי והליכות עולם לפרשת נצבים הלכות ראש השנה

[א] מי שלא ישן בליל ערב ראש השנה יכול לאכול עד עמוד השחר, אבל מי שישן וקם לפני עמוד השחר לא יאכל אחר שינה, ורק קפה מותר קודם עמוד השחר[**ה"ע לפי שולחן ערוך אם עשה תנאי יכול לאכול ולפי הזוהר אסור לאכול גם כשעשה תנאי לפני עלות השחר אם ישן, ונכון להחמיר כל השנה כדברי הזוהר ואם נהג להתענות בערב ראש השנה וקשה לו אם לא יאכל לפני עלות השחר עדיף שלא יתענה ויעשה התרה על מנהגו ובליל שבת הנוהגים לאכול לפני עלות השחר יש להם על מי לסמוך והצנועים מושכים ידיהם**]:

[ב] אין תוקעין בערב ראש השנה לא ביום ולא בלילה אפילו בביתו, ואם התוקע על הקהל רוצה להרגיל עצמו וצריך הוא לכך יתקע בחדר סגור או בבור, ואין נופלים על פניהם בערב ראש השנה, אבל במנחה שלפניו נופלים ואומרים ודוי שהרי בליל ערב ראש השנה אומרים ודוי וסליחות ונוהגים לילך בערב ראש השנה על הקברות ולומר שם בקשות , ואל ישים מגמתו נגד המתים אלא יתפלל להשי"ת שיתן לו רחמים בזכותם, ויכול להשתטח על קבר הצדיק ויאמר הריני מבקש מנפש הצדיק הקבור פה שתתפלל עלי לפני הקב"ה כך וכך, ויזהרו בתפלת מנחה של ערב ראש השנה כי היא תפלה האחרונה:

[ג] מסתפרין בערב ראש השנה, וטוב להזהר להסתפר קודם חצות, ובעת שמסתפר יכוין להעביר כוחות הדינין, ולקיים מצות הפאות ולובשים לבנים בראש השנה באמונתינו ובטחונינו בחסדי השי"ת, ונוהגין לטבול בערב ראש השנה משום טומאה, וגם כדי לקבל הארת קדושת יום טוב של ראש השנה לחיים טובים ולשלום, לכן טבילה ראשונה יכוין לטהרה, ושניה יכוין לתיקון הכעס, ושלישית למתק הדין והגבורה בחסדים, ורביעית לפשוט מעלינו בגדי החול, ויכוין בזה גם כן תכלה שנה וקללותיה, וחמישית לקבל עלינו הארת קדושת יום הזכרון ויכוין בזה תחל שנה וברכותיה וגם נשים יהיו יהירים לטבול בערב ראש השנה ואפילו הבתולות, וצריכין לסרוק שערות ראשם תחלה משום חציצה, וכן יבדקו גופם משאר דברים החוצצין, [**ה"ע אין צריך לבדוק מחציצה בטבילה**]ורק אין צריכין להסיר שער בית השחי ובית הערוה : אם האיש אנוס שלא יוכל לטבול, ישפוך על גופו תשעה קבין [כ-13 ליטר ,אפשר במקלחת] בהיותו עומד ערום ויבא אדם אחד וישפוך עליו המים מראשו ועד רגליו, ותשעה קבין אלו הם כל קב הוא 432 דרהם , כי כל קב הוא ארבעה לוגין וכל לוג הוא 108 דרה"ם, ואם גם זה אינו יכול לעשות טוב שיטול ידיו ארבעים פעמים, וכל הסדר יערה תחלה על יד ימין פ"א ויכוין באות ראשונה של שם ע"ב, וכן פ"א על יד שמאל ויכוין גם כן באות ראשונה של שם ע"ב, ועוד יערה פ"ב על ימין ויכוין באות השניה דשם ע"ב, וכן פ"ב על שמאל ויכוין באות שניה וכן על זה הדרך עד עשרה פעמים וישוב ויערה עשרה פעמים בזה אחר זה על ימין ויכוין בכל פעם באות אחת דעשרה אותיות שם ע"ב ויערה אחר כך עשרה פעמים בזה אחר זה על שמאל ויכוין בהם בעשרה אותיות שם ע"ב על הסדר נמצא סך הכל ארבעים פעמים :

[ד] יהיה רגיל לאכול בראש השנה בשתי הלילות על שלחנו בסדר זה, תחלה תמרים ויברך בפני עצמו ויאכל תמר אחד, ואחר כך יאמר יה"ר שיתמו אויבנו וכו', ויאכל תמרה הב', ויכוין בבקשה זו על אויבים התחתונים, ואחר כך יאכל רוביא [שעועית] ויאמר יה"ר שירבו זכיותינו, ולפי מה שכתב הגאון מג"א ז"ל שיבקש גם לפי המשמעות הנראה מלשון המדינה, לכן בבגדד שקורין לרוביא לוביא יאמרים צריך לומר שירבו זכיותינו ותלבבנו, וכאשר נוהגים לומר בקרא [דלעת] שתי בקשות שתקרע רוע גזר דיננו ויקראו לפניך זכויותינו שהוא משמעות קריעה של קש קר"ע, ואחר רוביא אומרים יאכל כרתי ויאמר שיכרתו אויבנו ושונאינו, ויכוין בזה על כוחות הרעות שנבראו מהעונות של אדם ומנצוצי קרי אשר עליהם מכוונים בקריאת שמע שעל המטה ועליהם נאמר אויבי איש אנשי ביתו, ואחר כרתי יאכל סלקא ויאמר שיסתלקו אויבינו וכו' ויכוין בזה על המקטרגים וכוחות הדין המשטינים למעלה, ואחר כך יאכל שקרא"י ויאמר שתקרע רוע גזר דיננו (ויכוין בשם קר"ע) ויקראו לפניך זכויותינו, ואחר כך יאכל רמון מתוק ויאמר שנהיה מלאים מצות כרמון, ואחר כך יאכל תפוח מבושל בסוכר ויאמר יה"ר שתתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה, ואין אומרים כדבש, וכתבו האחרונים ז"ל הטעם שמביאין תפוח רמז לחקל תפוחין קדישין בסוד ראה ריח בני כריח שדה, ונראה לי בס"ד טעם לתפוח בליל ראש השנה כי התפוח יש בו שלשה הנאות טעם ומראה וריח, והוא לסימן טוב לבקשתינו שפע הכללי שהוא בני חיי מזוני לכל השנה כולה: ואחר התפוח נוהגין לאכול אשכי כבש, ומבקשים יה"ר שנהיה לראש ולא לזנב ותזכור לנו עקידתו ואילו של יצחק אבינו בן אברהם אבינו עליהם השלום, ויש עושין סדר הנזכר לעיל במאכלים הנזכר לעיל גם ביום ראש השנה בשחרית, וכן אנחנו נוהגים בביתנו להביא כל הנזכר לעיל על השלחן גם ביום :

[ה] לא יאכלו בראש השנה דבר חמוץ ולא תבשיל מבושל בדבר חמוץ, וכן יזהרו מפירות חמוצים הן רמונים הן ענבים הן אגסים, והוא הדין שלא יאכל פרי שלא נגמר עדיין בישולו, ומנהג טוב לאכול בשר שמן ומיני מתיקה לסימנא טבא אך לא ירבה בהם למלאות כריסו אלא טעוימה חיים זכו, וישתה שתיות ערימות על פי הכתוב בעזרא "אכלו משמנים ושתו ממתקים ושלחו מנות לאין נכון לו כי קדוש היום לאדונינו ואל תעצבו כי חדות ה' היא מעוזכם", דפסוק זה נאמר על יום ראש השנה כידוע :

[ו] יזהר שלא יכעוס, דתלמד חומר איסור הכעס שהוא קשה בכל זמן, הנה הוא ביום ראש השנה אינו סימן טוב לאדם, והאשה תזהר לערוך השלחן ולכבותו במפה יפה קודם שיבא בעלה מבית הכנסת כדי שבבואו ימצא השלחן ערוך והוא לסימן טוב, אם נזדמן שבא ולא ראה השלחן ערוך לא יתקוטט עם אשתו ויכעס דהכעס הוא סימן רע ביותר, אלא יסבול ולא יקפיד אפילו בלב:

[ז] לפני קידוש ויאמר פתיחת אליהו זכור לטוב עד קום ר"ש ויתחדשון וכו', אחר כך יאמר פסוק ונח מצא חן בעיני ה' י"ב פעמים, ואחר כך פסוק ויזרע יצחק בארץ ההיא וכו' י"ב פעמים, ואחר כך פסוק כי עמך מקור חיים באורך נראה אור י"ד פעמים, ואחר כך פסוק אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה שבעה עשר פעמים ואחר כך ואמרתם כה לחי ואתה שלום וביתך שלום וכו' עשרה פעמים, ויאמר תחל שנה וברכותיה ויעמוד לקדש:

[ח] בקדוש בשתי הלילות יברך שהחיינו, ואם יש לו פרי חדש יניחו לפניו על השולחן בליל שני כשמברך שהחיינו ויכוין עליו, אך אין צריך להקפיד לחזור על דבר זה, וכל סדר ליל א' יעשה בליל ב', וילמוד על השלחן בשתי הלילות משנה מסכת ראש השנה ויכוין כנגד שם אדנ"י, אך יזהר ללמוד אותה בנעימה, ונוהגין ללמוד זוהר הקדוש הנדפס במחזורים:

[יא] אין ישנים ביום ראש השנה, וצריך להזהר שיתעורר משנתו בלילה קודם עלות השחר, ואם יש לו כאב הראש או שאר מיחוש שמוכרח לישן ביום, יתאפק וישן אחר חצות היום:

[יב] סדר התשליך עושין אפילו חל ראש השנה בשבת, ואם נאנס ולא עשה התשליך ביום ראשון, יעשה ביום השני אחר מוסף:

[יג] גם שראש השנה חל בשבת אומרים אבינו מלכנו ,[**ה"ע וכן מנהג רוב הספרדים .במקום שהמנהג לא לאמר אבינו מלכנו כשחל ראש השנה בשבת ישארו במנהגם**] ואין אומרים כשחל בשבת מחול ושלח לעונתינו .וצריכין להזהר בבקשה שאומרים קודם תהלים ואחר תהלים לדלג לשונות אלו, ואף על גב דכתב בזוהר הקדוש אסור לפרשא חטאין בהאי יומא, היינו דוקא בקול רם אבל בלחש בעת תקיעת שופר דמיושב כששואה התוקע בין תשר"ת לתש"ת ובין תש"ת לתר"ת יתודה בלחש על חטאיו בפרטות :[ה"ע אין להתוודות אלא בהרהור ולא בפיו משום חשש הפסק]

[יד] יאמר בפירוש קודם שיתקע הריני מוכן בתקיעות אלו של מיושב ושל העמידה בכולם להוציא כל השומע ידי חובתו, דאף על פי שהוא מוכן לכך מסתמא, טוב לפרש בפיו, ובין התוקע ובין הציבור לא ישיחו בין תקיעות דמיושב לתקיעות דמעומד, והפסוקים ופיוט שנוהגים הציבור לאומרם קודם תפלת מוסף אחר חזרת ספר תורה להיכל לא יאמרם התוקע:

[טו] יכסה השופר עד גמר הברכות, וצריך שיאחזנו בידו בעת הברכה מכוסה , וקודם הברכה יכה בידו על הבימה כדי שירגישו כל הציבור שהוא מוכן לברך ויתנו דעתם על הברכה, ויאמר ברשות מורי ורבותי ויברך בקול רם ויכוין להוציא הציבור ידי חובתם, ואם יש אדם יושב רחוק מן התוקע וחוש השמע שלו חלוש דאדאי אינו שומע הברכות הציבור אז יברך לעצמו כשמברך התוקע וישמע התקיעות, ויש מקומות נוהגים לעמוד בעת הברכה של תקיעת שופר ויש מקומות שלא נהגו לעמוד, ובבגדד לא נהגו לעמוד:

[טז] יאחז השופר ביד ימין ומעמידו גם כן בצד ימין אם אפשר לו, וגם תקיעה ראשונה יאמר לו המקרא [ה"ע לא יקריא לתוקע תקיעה ראשונה משום חשש הפסק], ויזהר שלא יהיה השופר פגום במקום הנחת פה אפילו פגימה כל דהו, ויתקנו קודם ראש השנה:

[יז] מי שנאנס ולא בא לבית הכנסת ובא התוקע לביתו לתקוע לו ג' פעמים תשר"ת וג' פעמים תש"ת וג' פעמים תר"ת צריך זה לעמוד בעת התקיעות כי אלו הם אצלו חיוב של תורה וצריך להיות מעומד דומיא דספירת העומר, יען כי הוא אינו שומע תקיעות סדר תפלת מוסף ובאלו יוצא ידי חובה מדאורייתא, והנשים פטורות מן הדין כי זו מצוות עשה שהזמן גרמא אך רוב הנשים קבעו מצוה זו עליהם בתורת חובה ובאים לבית הכנסת לשמוע קול שופר, ולכן האשה שנהגה בכך כמה שנים נעשה עליה חיוב, ואם נאנסה שלא היתה יכולה לבא לבית הכנסת יבא התוקע אצלה לביתה ויתקע לה אך לא תברך וכן נהגו בביתינו, ואשה שנהגה במצוה זו ונזדמן לה פעם אחת שלא תוכל לבא לבית הכנסת וגם לא תוכל להביא תוקע לביתה תעשה התרה בערב ראש השנה על קבלת המנהג:

[יח] מן ראש השנה עד יום הכיפורים אומרים המלך הקדוש, ואם אמר האל הקדוש או שהוא מסופק חוזר לראש התפלה, ואם אמר האל הקדוש ותפך, נזכר וסיים המלך הקדוש וכך היתה אמירתו האל הקדוש המלך הקדוש יצא, ואם השליח ציבור טעה בחזרה גם כן חוזר לראש ואחזור ואומר קדושה[**ה"ע שליח ציבור שטעה ואמר האל הקדוש חוזר רק לתחילת ברכת אתה קדוש**], וכן בברכה מעין שבע נמי הדין כן ואף על פי שיש חולקין בברכה מעין שבע לא אמרינן סב"ל נגד סברת רבינו האר"י ז"ל דסבר ברכה מעין שבע אינה במקום חזרה:[**ה"ע אם טעה וסיים הברכה אינו חוזר ואם לא סיים חוזר ומתקן טעותו**]

[יט] בברכת השיבה אומר המלך המשפט, ואם טעה ואמר מלך אוהב צדקה ומשפט כיון דזכר מלך אינו חוזר, ואף על גב דמר"ן סבירא ליה חוזר קיימא לן סב"ל אפילו כנגד סברת מר"ן ז"ל :[**ה"ע טעה ולא אמר המלך המשפט חוזר אפילו הגיע לא-לוקי נצור ואם סיים תפילתו יחזור על התפילה ויתנה שאם אני חייב זה לחובה ואם לו התפילה תהה נדבה וראוי שגם האשכנזים יעשו כך**]

זוהר הקדוש –נפקדים בבנים בראש השנה

בֹּא רְאֵה, בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה נוֹלַד אָדָם. בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וַדַּאי סוֹד לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַעְלָה. רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַטָּה. בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה עֲקָרוֹת נִפְקָדוֹת. מִנַּיִן לָנוּ שֶׁבְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה זֶה הָיָה? שֶׁכָּתוּב (בראשית כא) וַה' פָּקַד אֶת שָׂרָה. וַה' דַּוְקָא זֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה **בשופר מעורר רחמים ואז אין המקטרג יכול לקטרג** וְרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּיוֹם זֶה מֻזְמָנִים יִשְׂרָאֵל לְעוֹרֵר עֲלֵיהֶם רַחֲמִים, וּבְמֶה? בַּשּׁוֹפָר, שֶׁהַקּוֹל הַזֶּה שֶׁיּוֹצֵא עוֹלֶה לְמַעְלָה וּמְעוֹרֵר שׁוֹפָר הָעֶלְיוֹן, אֲ מִתְעוֹרְרִים רַחֲמִים מִמְּקוֹמָם, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא קָם מִכִּסֵּא דִּין וְיוֹשֵׁב בְּכִסֵּא רַחֲמִים וּמְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל, וְלֹא נִתָּנַת רְשׁוּת לַמְקַטְרֵג.

סיפורי השבוע – ראש השנה

קיבל קבלה בתקיעות של ראש השנה מלדבר בבית הכנסת וזכה לישועה!

סיפר הגאון הצדיק רבי אלימלך בידרמן שליט"א: "ישנו אברך יקר וחשוב, אותו אני מכיר כבר שנים על גבי שנים, מאז שהיה נער, כבר שנים רבות שאותו אברך סובל ל"ע מיחור בעור התוף שבאוזניו. והדבר גורם לו לסבל וצער רב כבר שנים רבות. בערב יום הדין התשע"ה, הלך אל רבו בבכיות וסיפר לו על הסבל האדיר, שסובל באוזניו כבר מזה שנים רבות ואינו יכול לשאת אותו יותר. שמע זאת רבו בכאב, הביט בפניו והורה לו כי אם הגיע לפחי נפש שכזה, הרי שעליו לעבור ניתוח מידי, וזאת על אף הסכנות הטמונות בניתוח, התור נקבע לאחר ראש השנה. בינתיים, ביומיים של ראש השנה כאבו אוזניו, האברך חש סבל נוראי באוזניו וזעק לבורא מקירות ליבו שירפא אותו ויושיע אותו במהרה רגעי השיא הגיעו בשעת התקיעות בו הרהר האברך בתשובה, עשה חשבון נפש וקיבל על עצמו קבלה נפלאה, וכך אמר: "ריבונו של עולם, אדון הכל אשר הכל בידו. אני מקבל על עצמי קבלה חזקה לשנה החדשה והיא – שלא לדבר כלל בשעת התפילה, ואנא בורא עולם, מתחנן אני, בעבור שאני מקבל על עצמי לסתום את פי בשעת התפילה, אנא סתום לי את החור באוזניי ורפא אותי מהסבל הנורא." סופו של הסיפור והקבלה של האברך, המשיך הגאון ר' אלימלך בידרמן לספר, הוא הגיע אלי ואמר לי במילים אלו: "תמו להם ימי ראש השנה המרוממים, הלכתי לבדיקה אצל הרופא לפני ביצוע הניתוח. הרופא מכניס מכשיר לאוזניי, מביט שוב ושוב. חולפים מספר דקות והרופא מבקש לערוך את הבדיקה בפעם השנייה. הוא ערוך את הבדיקה שוב, מביט באוזני ולאחר מכן מסתכל עלי ואור בתדהמה: "אני לא יודע, אבל אירע לך נס, אין לך שום חור בעור התוף! החור, שהיה לך בצילומים הקודמים, נסתם לחלוטין. אתה בריא לגמרי, ואינך צריך שום ניתוח!" חתם האברך ואמר: "כל מי שמכיר אותי יודע, כיצד אני סובל שנים מאוזני, ואף אחד לא האמין למשמע הבשורה – אוזניי התרפאו לחלוטין, וכיום אני ב"ה שומע מצוין ללא שום סבל וכאב, כשאני לעצמי יודע את הסוד – הקבלה שקבלתי בראש השנה לסתום פי מלדבר בבית הכנסת, היא זו שעוררה עלי רחמים בשמים לסתום את החור באוזניי". (באר בפרשה)

לקבל קבלה לראש השנה לחייך ולהאיר פנים לכל אדם

המעשה שלפנינו, אירע בסוף ימיו של הגאון הצדיק רבי אביגדור מילר זצ"ל. בימים שלפני ראש השנה, ניגש אליו יהודי, וביקש לקבל עצה – "ילמדנו רבנו, כיצד אכין את עצמי כראוי לקראת יום הדין הגדול והנורא? מה הרב מייעץ לי לעשות כדי לזכות בדין?" השיב לו הרב במילה אחת: "סמייל" (תחיך) היהודי היה בטוח שהגאון רבי אביגדור, לרוב זקנותו, לא שמע היטב את שאלתו. הוא קרב את פיו לאוזני הרב, ואמר: "יתן לי הרב בבקשה עצה, כיצד אוכל לזכות בדין?". והתשובה חזרה על עצמה: "סמייל"! ביקש היהודי: "אנא, יסביר לי הרב בבקשה – הכוונה "לחייך"? אל מי לחייך?". ענה לו הגאון רבי אביגדור מילר: "אתם חושבים כי לרוב זקנותי לא הבנתי את השאלה?... אפרש שיחתי: כידוע לך, כל בעל עסק, עושה מידי סוף שנה "מאזן שנתי", כדי לבדוק האם העסק מרוויח או לא. היה פעם עשיר גדול, בעל רשת חנויות המפוזרות בכל רחבי המדינה, שבסוף אחת השנים אסף אליו את מנהלי הסניפים, ובחן היטב את נתוני כל החנויות, אלו מוצרים הכניסו רווחים נאים, ואלו מוצרים כדאי להוריד מהמדפים, אלו מוצרים חדשים יש ליבא, וכיצד ניתן ליעל את השירות ללקוחות . בין השאר, דנו אנשי ההנהלה בפיטורי עובדים בכמה סניפים. בעל רשת החנויות גילה שבאחד הסניפים, יש יותר מידי עובדים, ומשכך החליט לפטר חלק מהם. הוא החליט לעבור בפני מנהל הסניף על רשימת העובדים וקבע: "עובד זה בחוץ, עובד זה נשאר, עובד זה בחוץ...", לפתע, קוטע אותו המנהל בנימה חד משמעית: "אותו אי אפשר לפטר!!". "מה מיוחד בעובד הזה?", שאל בעל הבית. והמנהל הסביר לו: "הוא אדם רוחי מאד לעסק! את כל הלקוחות הבאים בשערי החנות, הוא מקבל בלבביות ובמאור פנים מיוחד במינו, בעקבות החיוך הרחב שנסוך על פניו, וההרגשה הטובה שמעניק לכל לקוח, מגיעים לסניף לקוחות רבים, ומשתכנעים לקנות ממוצרי החנות. גם כשהוא "תפוס" מחמת טיפול בלקוח, אנשים ממתינים עד שיתפנה, מחמת יחסו החם וחיוכו שובה הלב... כעת הבנת?" – סיים רבי אביגדור מילר – פעם בשנה, ביום ראש השנה, עורכים בשמים "מאזן" – כל באי עולם עוברים לפניו יתברך כבני מרון. והקב"ה מחליט מי נשאר כאן, ומי, חלילה, עוזב את העולם... אבל אחד שמחייך ומלבין שיניים לכל אדם, שעושה טוב לבריותיו של הקב"ה, ובעקבות נעימות הליכותיו, האווירה החמה וסבר הפנים היפות שלו, באים גם אחרים ומתקרבים לה' יתברך – אחד כזה ניצל מ'פיטורין'... מעתה תבין כי עצה טובה והגונה נתתי לך לקראת יום הדין...".

מצות תקיעת שופר הצילה מטביעה

כתוב במסכת סוטה דף כא. שמצווה מגינה ומצילה בזמן שעוסק בה [לכן כשנוהג ברכב ישמיע לעצמו שיעורי תורה לשמירה ,דרך USB אפשר להטעין שיעורים של קול הלשון ,] הגאון בעל "משנת חסידים" ירד פעם באניה בים הגדול, והנה בראש השנה בבקר נעשה רעש גדול בין כל הנוסעים, בצעקה גדולה שהאניה מתחילה לטבוע, היות שנפרץ חור גדול בדפני הספינה והמים התחילו לפרוץ פנימה, ורב החובל לא ידע בזיוף היכן הוא החור בכדי לסתמו. וצוה בעל משנת חסידים לבעל התוקע שהיה עמו בספינה, למהר ולתקוע כמצוות היום, וכן עשה בעל התוקע לאחר שברך לשמוע קול שופר, תקע תשר"ת תש"ת תר"ת. והנה מיד לאחר התקיעות נתגלה מקום החור שבדופן הספינה, והמלחים סתמוהו ובכך ניצלה

ביקש מהקב"ה שיזכו לו את חבירו לבקש ממנו סליחה והגיע עד אליו

מעשה שאירע לפני מספר שנים במעון הורים בבני ברק, כידוע במעונות הורים מתגוררים מבוגרים שקשה להם להסתדר לבד בבתיהם, שם דואגים לכל מחסורים החומרי, וכן משתדלים להנעים את זמנם בשעורי תורה ופעילויות שונות. במעון שבו עסקינן, היה רב שמלבד תפקידו כרב בית הכנסת במעון, היה גם מוסר שיעורי תורה, הן בגמרא ובהלכה והן בפרשת השבוע, במוסר ובדברי אגדה.לקראת חודש אלול אמר הרב ללומדי שיעור ההלכה, שמהיום ואילך ובהכנה לימים הנוראים יתחילו ללמוד את הלכות תשובה ברמב"ם. לאחר זמן קצר משהגיעו לפרק ב' הלכה ט' שבו הרמב"ם כותב "אין יום הכפורים ותשובה מכפרים אלא על עבירות שבין אדם למקום, אבל עבירות שבין אדם לחברו אינו נמחה לו לעולם עד שיתן לו לחברו מה שחייב לו וירצהו" התחיל לפתע אחד ממשתתפי השיעור (שנקרא לו לצורך סיפורנו ר' אברהם) לבכות. הדבר גרם מבוכה לרב ולשאר המשתתפים אולם הם המשיכו בשיעור תוך התעלמות מבכיו של ר' אברהם. בשיעור שלמחרת היום ר' אברהם שוב בכה, וכך נמשך הדבר כשבוע ימים, מידי יום ביומו. בתחילה, הרב ומן הסתם גם משתתפי השיעור יחסו את בכיו של ר' אברהם למצבו הבריאותי ולגילו, אולם לאחר שהדבר נמשך למעלה משבוע פנה הרב לאחר השיעור לר' אברהם וביקש לשוחח עימו בפרטיות בחדרו, ושם שאל את ר' אברהם לסיבת בכיו. ר' אברהם ניסה להתחמק אולם לאחר שהרב לחץ ולא הרפה – כי הבין שיש דברים בגו, פרץ ר' אברהם בבכי מר וסיפר לרב את סודו, וכך סיפר: כשעלינו לארצה לפני כ- 60 שנה הובילו אותנו למושב בדרום וחילקו לנו חלקות אדמה, האדמה היתה אדמת בור והיה צריך לסקל את האבנים, לנכש את העשבים, לישר את הקרקע ולהכין אותה כדי שניתן יהיה לשתול ולזרוע. באופן זמני הם העמידו מספר עמודים – במרווחים של כמה עשרות מטרים בין עמוד לעמוד, כדי לסמן את גבולות החלקות של כ"א מהחלקות, וכעבור זמן מה הגיעו ומתחו גדרות על העמודים – בין החלקות. חלקות האדמה לא היו שוות בגודלן ולנציגי השלטון היו שיקולים משיקולים שונים מדוע העדיפו האחד על משנהו בגודל החלקה שקיבל. לי היה נראה ששכני ר' משה קיבל חלקה גדולה משלי וליבי בער מקנאה, עד שלא עמדתי בנסיון ובאישון לילה הזזתי את העמודים מעט, כך עשיתי גם בלילה השני והשלישי עד שהיה נראה לי כי החלקות כבר שוות בגודלן ונרגעתי. ובכך זכיתי בקללה של "ארור משיג גבול רעהו", פרץ ר' אברהם שוב בבכי תמרורים. אחרי שר' אברהם נרגע מעט המשיך: הקנאה אכלה אותי, חשבתי שאהיה עשיר מזה, עזבתי את המושב לפני המון שנים ומזה כמה שנים שאני כאן בבית אבות, איך אוכל לכפר על חטא גדול זה, מה אעשה כעת? הרב האזין בדומיה דרוכה לוויתי המצמרר ולאחר שתיקה ארוכה אמר: "ר' אברהם תן תודה להקב"ה שזיכה אותך בהתעוררות לתשובה, אל תבכה סתם אלא נצל את הבכי לדברים מועילים, בקש מהקב"ה שיסבור את הדברים כך שתוכל למצוא את ר' משה או מי ממשפחתו, כדי שתוכל לבקש מהם מחילה", ר' אברהם תלה ברב זוג עינים משתוממות ואמר: "הרב יודע שאיני יוצא האבות מזה שנים, מאז שליש איני יכול להלך על רגלי ואני בכסא גלגלים, אין לי מושג היכן למצוא את ר' משה או מי ממשפחתו,

הם עזבו את המושב עוד לפנינו, המושב עצמו עבר מהפך גדול ומרבית אוכלוסייתו התחלפה, זה ממש לא מציאותי", הרב עמד על שלו ואמר לר' אברהם: "היד ה' תקצר, היפלא מה' דבר" ור' אברהם לקח את הדברים אל ליבו ומאותו יום לא הפסיק להתפלל לה' שיזכה לפגוש שוב את שכנו משכבר הימים או מי ממשפחתו. כעבור כשבועיים ליד דלת הכניסה למעון ההורים ההורים המתין ר' אברהם בציפיה דרוכה ובעיניים בורקות מאושר להנעתו של הרב, מיד כשראה אותו מגיע התנפל עליו בשמחה ואמר: "הוא סלח לי" הרב הביט בו בהשתאות ושאל"היכן פגשת אותו?" ר' אברהם הישיר פניו אל הרב ואמר: "היד ה' תקצר, היפלא מה' דבר, ר' משה הגיע אלי עד כאן, הוא היה אצלי אתמול!" לאחר שקיבל את הסכמתו של ר' אברהם, נכנסו הרב ור' אברהם לבית הכנסת והרב אמר לציבור הלומדים, היום יש לנו שיעור חי ונוקב באמונה, וביקש מר' אברהם לספר את כל הסיפור מתחילתו ועד סופו, ר' אברהם סיפר את ראשית הדברים ואח"כ הוסיף: "בשבועיים האחרונים הרביתי לבקש מהקב"ה, מעומק הלב, שיקרה על דרכי את ר' משה כדי שאוכל לבקש ממנו סליחה והנה אמש הוא הגיע הנה, עד אלי ממש, ולאחר ההתרגשות הגדולה מעצם הנעתו הפלאית והניסית, נודעו לי הפרטים הבאים מפיו של ר' משה: ר' משה מתגורר בירושלים מזה כארבעים שנה, כיום הינו למעלה מגיל 80 בלע"ה ומזה שנים שלא יצא מחוץ לירושלים. שכנו וחברו לשיעור הדף היומי חיתן אתמול נכד בבני ברק ומאוד הפציר בר' משה להשתתף בשמחתו. כל הסבריו ותרוציו של ר' משה לא הואילו ור' משה נענה ונסע לחתונה. בחתונה ישב ר' משה בודד בשולחן, ואיש לא דאג לו למאומה, גם חברו שבגללו הגיע, היה עסוק עם משפחתו ולא שת את ליבו אל ר' משה שחש מאוד בודד והצטער שהתפתה להגיע. בשולחן שלפניו ישבו 2 אברכים לבדם ומידי פעם שמע ר' משה את האחד פונה לשני בשם "הופשטטר", "הופשטטר תביא את החומוס", "הופשטטר תביא את הסודה" וכך הלאה ולפתע נזכר כי בעבר הרחוק היה לו שכן במושב בשם הופשטטר, שהוא שם נדיר למדי. מאחר היה משועמם, קם מקומו, נגש לאברך הנ"ל ושאל אותו, "קוראים לך הופשטטר, הופשטטר ממושב..... קרוב משפחה שלך?", והאברך ענה לו "כן, סבא שלי" ואז התעניין בקורות אותי ובשלומי וכשנאמר לו שאני מתגורר במעון ההורים שממש בקרבת אולם השמחות חשב לעצמו, 'יכאן אני במילא מיותר, איש לא מתעניין בי, לפחות אגש לראות מה שלומו של שכן וותיק שלא פגשתיו כיובל שנים' וכך בעיצומה של ארוחת הערב במעון נכנס לפתע לחדר האוכל ר' משה ואני הייתי כחולם ולא מאמין.... לאחר ששמעתי את העבר עליו במשך השנים הרבות של התראינו, סידרתי לו את הקורות אותי, את הנגיבה שגנבתי ממנו ואת תפילתי ובכיותיי מעומק הלב, שהקב"ה יפגיש בינינו כדי שאוכל לבקש ממנו מחילה, ר' משה מחל וסלח ואני שוב בוכה מהתרגשות, מגודל הנס, שהנה ה' שמע את תפילתי וללא כל התרגשות שהתחוללה בחדר האוכל אבל לא היו מודעים לפרטים, וכעת השתאנו מגודל הנס ושמחו בשמחתו של ר' אברהם שזכה לראות באופן גלוי את חסדי ה', בהזדמנות שניתנה לו לפייס את מי שנגב ממנו ולזכות בסליחתו. ואז אמר הרב לציבור הלומדים כי יש ללמוד מהסיפור המרגש שהתחולל לנגד עיניהם ממש, שתי דברים :עד כמה צריכים להיות זהירים בדיני ממונות ולא לגעת במה שאינו שלך, שכן לא בכל יום מתרחש נס, וכרואים לתקן, זה כבר בלתי אפשרי לפעמים. מי שאיננו זהיר בממון חברו משלם מחיר יקר מאוד בעולם הבא אבל גם בעולם הזה, ביידעו שזהו חטא שאין לו כפרה מבלי שיפייס את חברו, ומהצער שנגרם לו מהעדר יכולת לפייס את חברו, ומהמאמצים העילאיים שהוא משקיע בכך – עד שלעיתים הוא מאבד כל טעם לחייו עקב זאת.

אמרי חכמים

כתב בספר חסידים (סימן פו כלל של חכמה שתיקה מלה בסלע שתיקותא בתריז. כשאני מדבר אני מתחרט וכשאיני מדבר איני מתחרט. עד שלא דברתי אני שליט ומושל על דבורי אבל כשיצא הדבר מפי אז הדבור מושל בי.עכ"ד סוד ההצלחה הוא לשמור פיו מלדבר על בני אדם דברים אסורים ספר חסידים סימן צ מרן החפץ חיים התבטא פעם שלא עברה עליו תפילה אחת בחייו שבשומע תפילה שבה לא התפלל ובקש והתחנן על חינוך ילדיו. וכן מספרים תלמידי החתם סופר שלאחר שסיים את תפילת העמידה היו רואים שלולית במקום שעמד, מריבוי הדמעות ששפך לפני ה' בהשתפכות נפש גדולה. כתב ה'ספר חסידים': "אם שואל אדם דבר שהוא שבח לבוראו,כגון: על לימוד תורה, או דבר אחר מחפצי שמים, ושופך את נפשו עליו, הקב"ה שומע תפילתו אע"פ שאין בידו מעשים טובים". ע"כ דברי קודשו של הספר חסידים. כותב הזוהר הקדוש :הכרוז מכריז בכל יום: אשריהם אלו שעוסקים בתורה. ואלו שמזכים לאחרים ללמד תורה. ואלו. שמעבירים על מדותיהם.